

บทคัดย่อ

ชื่อภาคานิพนธ์	:	ศักยภาพในการเป็นชุมชนเข้มแข็ง : ศึกษากรณี ชุมชนในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน	:	นางสาววนิดา ชัยลังกา
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปี	:	2544

การศึกษาเรื่อง ศักยภาพในการเป็นชุมชนเข้มแข็ง : ศึกษากรณีชุมชนในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะความเข้มแข็งของชุมชนที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อศักยภาพในการเป็นชุมชนเข้มแข็งของชุมชนที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
- 3) เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อเสนอแนะ หรือแนวทางในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพในการเป็นชุมชนเข้มแข็ง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ สมาชิกในชุมชนในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เฉพาะชุมชนที่ทางกรมพัฒนาชุมชนคัดเลือกให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง โดยมีตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนโดยดูจากข้อมูลจปฐ. กชข2ค. และดูจากการดำเนินกิจกรรมในชุมชน คัดเลือกให้เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในระดับตำบล และอำเภอ การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงสำรวจ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม 138 ราย และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 18 ราย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 156 ราย แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อศักยภาพในการเป็นชุมชนเข้มแข็ง ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด ใช้ระยะเวลาเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน - กันยายน 2544 สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงบรรยาย

(2)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ลักษณะความเข้มแข็งของชุมชนในเขตอำเภอเชียงแสนมีองค์ประกอบของความ เป็นชุมชนเข้มแข็ง 5 ด้าน คือ ด้านผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นที่ยอมรับ ด้านการมีความรู้สึกรู้สีกเป็นเจ้าของชุมชน (จิตวิญญาณในชุมชน) ด้านการมีฐานในการรวมตัวทางวัฒนธรรมในการทำ กิจกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน และด้านความสามารถในการบริหารจัดการใน ชุมชน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ชุมชนในเขตอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายเป็นชุมชนที่มีความ เข้มแข็ง

2. ระดับความคิดเห็นในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยอย่างยิ่งต่อศักยภาพใน การเป็นชุมชนเข้มแข็ง อยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับสูง ($\bar{X} = 3.33$) และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการบริหารจัดการในชุมชนมีระดับความคิดเห็นเห็นด้วยอย่างยิ่ง อยู่ใน ระดับความคิดเห็นในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 5 ด้าน รองลงมา คือ ด้านการมีฐานการรวมตัวทางวัฒนธรรมในการทำกิจกรรมมีระดับความคิดเห็นเห็นด้วยอย่างยิ่ง อยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับสูง ($\bar{X} = 3.50$) ด้านการมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถและเป็น ที่ยอมรับมีระดับความคิดเห็นเห็นด้วยอย่างยิ่ง อยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับสูง ($\bar{X} = 3.30$) ด้านการมีความรู้สึกรู้สีกเป็นเจ้าของชุมชน(จิตวิญญาณในชุมชน)มีระดับความคิดเห็นเห็นด้วย อยู่ใน ระดับความคิดเห็นในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.20$) ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ใน ชุมชนมีระดับความคิดเห็นเห็นด้วย อยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.10$)

3. จากผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะในการเพิ่มศักยภาพในการเป็นชุมชนเข้มแข็ง ในการศึกษาคครั้งนี้ ดังนี้

1) องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ชุมชนต้องสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนอย่างจริงจัง ค่อเนื่อง และทั่วถึง

2) องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ชุมชนต้องมีการประชาสัมพันธ์ทางด้านข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพียงพอ และทั่วถึง